

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/471/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115205130
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3115205130.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci žalobcu: Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, proti žalovanému: Z. X., bytom S., Na E. XXX/XX, o zaplatenie 4 311,30 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza z dňa 31. mája 2016, č.k. 14C/196/2015-70, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **z r u š u j e** a **v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 461,05 eur. Výrokom II. vo zvyšnej časti návrh zamietol a výrokom III. žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia vyplýva, že pôvodný žalobca Consumer Finance Holding, a.s. sa žalobou doručenou súdu dňa 29.05.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 4 311,30 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril dňa 21.09.2011 zmluvu o pôžičke evid. č. 5007804, na základe ktorej mu poskytol celkovú sumu pôžičky 6 620,27 eur. Podľa zmluvy mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 67 mesačných splátkach v sume 98,81 eur. Do dňa vyhotovenia žaloby uhradil žalovaný z vyššie uvedenej sumy 360,56 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, pôvodný žalobca dňa 23.02.2012 listom - predžalobnou upomienkou - vyzval žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo. Do dňa vyhotovenia žaloby žalovaný dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 4 311,30 eur. Pôvodný žalobca si uplatnil aj úroky z omeškania vo výške 9 % ročne zo žalovanej sumy od 05.04.2012 do zaplatenia. Súd dňa 03.07.2015 pripustil uznesením zmenu v osobe žalobcu. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný dňa 05.09.2011 a právny predchodca žalobcu, spoločnosť Conuser Finance Holding, a.s., dňa 21.09.2011 podpísali listinu označenú ako „Žiadosť a zmluva o poskytnutí účelovej pôžičky“. Listina je označená číslom 5007804. Z jej textu vyplýva, že právny predchodca žalobcu mal poskytnúť žalovanému pôžičku na úhradu záväzkov žalovaného voči právnemu predchodcovi žalobcu a voči VÚB, a.s. Sú uvedené údaje: „Schválená výška pôžičky 3.820,08 eur“, „Celková suma Pôžičky: 6.620,27 eur“, „Výška mesačnej Splátky 98,81 eur“, „RPMN 23,99 %“ a „Ročná úroková sadzba 23,99 %“. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaný uhradil žalobcovi splátkami v rôznej výške sumu 360,56 eur. Listom zo dňa 23.03.2012, označeným ako „Vypovedanie zmluvy“, právny predchodca žalobcu zmluvu vypovedal a vyzval žalovaného na uhradenie celkového dlhu do 5 dní od doručenia vypovedania. Keďže žalobca pred začatím prvého pojednávania vzal žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 461,05 eur, súd konanie zastavil v tejto časti. Žalobca si uplatnil v konaní svoj nárok na základe zmluvy o pôžičke, ktorú mal uzatvoriť jeho právny predchodca so žalovaným dňa 21.09.2011. Na základe ust. § 657 OZ možno konštatovať, že podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke sú dohoda o prenechaní určitého množstva druhovo určených vecí (teda aj peňazí) dlžníkovi a tomu zodpovedajúca povinnosť dlžníka vrátiť tieto veci veriteľovi po uplynutí dohodnutej doby. Z uvedeného zároveň vyplýva, že v zmluve

o pôžičke musí byť dostatočne určito a nepochybne dohodnuté aj množstvo druhovo určených vecí, ktoré prenecháva veriteľ žalovanému. Z obsahu listiny predloženej súdu právnym predchodcom žalobcu, označenej ako „Žiadosť a zmluva o poskytnutí účelovej pôžičky“, vyplýva, že žalovanému mala byť poskytnutá pôžička na úhradu záväzkov žalovaného voči právnemu predchodcovi žalobcu a voči VÚB, a.s. K výške pôžičky sú v listine uvedené dva údaje, a to: „Schválená výška Pôžičky: 3.820,08 eur“ a „Celková suma Pôžičky: 6.620,27 eur“. Z ďalšieho obsahu zmluvy konkretizácia týchto pojmov nie je celkom zrejmá a nie je ani vysvetlený prípadný rozdiel medzi nimi. V čl. 1.1 Všeobecných obchodných podmienok právneho predchodcu žalobcu je pojem „Celková suma Pôžičky“ definovaný ako: „súčet všetkých Splátok dohodnutých medzi Klientom a Spoločnosťou v Zmluve.“ Podľa názoru súdu slová „celková suma Pôžičky“ nemožno vykladať vo význame, že je nimi len iným spôsobom vyjadrený význam slov „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.“ Toto slovné spojenie totiž používa zákon č. 129/2010 Z.z. v ustanovení § 2 písm. h) a údaj o „celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ radí § 9 zákona zároveň medzi podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa názoru súdu, k takémuto zhodnému významu citovaných slovných spojení nemožno dospieť gramatickým a ani logickým výkladom ustanovenia § 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z.z. Ustanovenie čl. 1.1 Všeobecných obchodných podmienok právneho predchodcu žalobcu je v tomto prípade v rozpore so zákonom. Súd poukázal na to, že zo znenia žaloby, ktorú podal pôvodný žalobca, teda samotný veriteľ pôžičky, ktorá mala zmluvou vzniknúť, vyplýva, že žalovanému poskytol „celkovú sumu pôžičky 6.620,27 eur“. Navyše v prílohe zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorou bola v priebehu konania na žalobcu postúpená aj pohľadávka voči žalovanému, označenej ako „identifikácia postúpenej pohľadávky“ na čl. 28, sa opäť uvádza údaj: „výška úveru 6.620,27 eur“. Tieto údaje sú však v rozpore s tvrdením žalobcu, že žalovanému bol poskytnutý úver v sume 3.820,08 eur. Podľa názoru súdu, listina podpísaná právnym predchodcom žalobcu a žalovaným nie je ako dvojstranný právny úkon dostatočne určitá v takom zmysle, aby z nej nepochybne vyplýva podstatná náležitosť zmluvy o pôžičke, ktorou je dohoda o presnom, resp. určitom množstve poskytnutých druhovo určených vecí žalovanému ako dlžníkovi. Podľa § 4 ods.1 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Pokiaľ teda v písomnom znení zmluvy neboli dostatočne vymedzené všetky podstatné náležitosti zmluvy o pôžičke, nebola písomná forma zmluvy zachovaná. Súd preto dospel k záveru, že zmluva o pôžičke, ktorá mala byť uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a odporcom je absolútne neplatná. Pokiaľ boli na základe takejto neplatnej zmluvy poskytnuté žalovanému nejaké finančné prostriedky, bol povinný ich vrátiť žalobcovi z titulu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 457 OZ. Žalovaný bol teda povinný poskytnutú sumu žalobcovi, prípadne jeho právnemu predchodcovi vrátiť. Súd musel v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. prihliadať aj na prípadné premlčanie žalovaného nároku. Ako bolo uvedené, nárok žalobcu na zaplatenie sumy poskytnutej žalovanému je podľa názoru súdu nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Súd mal za to, že právny predchodca žalobcu sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení žalovaného už v okamihu, keď sa žalovanému peňažné prostriedky poskytol, t.j. dňa 21.09.2011. Žaloba bola podaná na súde dňa 11.03.2015, teda nepochybne po uplynutí dvojiročnej premlčacej doby. Z uvedených dôvodov súd žalobu žalobcu zamietol. Nakoľko žalovaný mal vo veci plný úspech, mal by nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania. Náhradu trov konania si však neuplatnil, preto mu ju súd nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, pričom namietal výrok II., ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti zamietol a nepriznal náhradu trov konania. Navrhol, aby odvolací súd na základe § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť sumu 3.850,25 eur, úrok z omeškania vo výške 9 % p.a. zo sumy 3.850,25 eur od 05.04.2012 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne označil úverovú zmluvu za absolútne neplatný právny úkon a napadnuté rozhodnutie nemá oporu v zákone ani v skutkovom stave. Úverová zmluva bola uzavretá riadne a platne v písomnej forme podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., na základe ktorej žalovaný čerpal úver tak, ako je výška úveru označená v základných náležitostiach úverovej zmluvy pod označením „schválená výška pôžičky“. Z označenej položky je nepochybne, že sa jedná o sumu úveru poskytnutého žalovanému, čo žalovaný nerozporoval. K celkovej sume 6.620,27 eur, označenej pod položkou „celková suma pôžičky“, uviedol, že sa jedná o celkovú sumu, na ktorej zaplatenie sa žalovaný zmluvne zaviazal. Uvedená skutočnosť vyplýva zo samotného obsahu pojmu „celková suma pôžičky“, ktorý v sebe zahŕňa okrem poskytnutej sumy aj navýšenie o zmluvne dojednané úroky. Navýšenie úveru o celkové náklady spojené s úverom predstavuje suma 2.800,19 eur,

označená v zmluve pod položkou „celkové náklady spotrebiteľa“. Jednoduchým aritmetickým výpočtom by súd musel dospieť k záveru, že celková suma pôžičky 6.620,27 eur pozostáva z dvoch veličín, a to sumy poskytnutého schváleného úveru 3.820,08 eur a navýšenia úveru o celkové náklady spojené s úverom v sume 2.800,19 eur. Navyše v písomnom vyjadrení žalobcu zo dňa 17.03.2016 žalobca súdu riadne špecifikoval výšku poskytnutého úveru 3.820,08 eur. Predložená úverová zmluva v časti jej základných náležitostí spĺňa požiadavku jednoduchosti a zrozumiteľnosti. Žalovaný v pozícii spotrebiteľa má možnosť prehľadne sa zorientovať v jej základných náležitostiach, z ktorých je zistiteľná výška úveru, náklady na úver, celková cena, ktorú musí zaplatiť, doba splácania úveru, počet mesačných splátok, ako aj výška mesačnej splátky, a preto žalobca má za to, že úverová zmluva spĺňa základné kritériá určitosti a zrozumiteľnosti právneho úkonu. Ďalej uviedol, že úverovú zmluvu žalovaný podpísal dobrovoľne bez akéhokoľvek nátlaku. Žalovaný svoje zmluvné povinnosti splácať zmluvne dojednané splátky úveru neplnil riadne a včas, čo bolo v konaní preukázané. Nakoľko úverová zmluva bola riadne uzavretá v písomnej forme, úver žalovaný čerpal a zmluvné strany sa riadili zmluvnými dojednaniami, aj v záujme zachovania naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov úverového vzťahu nie je možné úverovú zmluvu označiť za absolútne neplatný právny úkon. Pri výklade právnych úkonov a ich posudzovaní z pohľadu nárokov na ich platnosť je nevyhnutné brať zreteľ na ústavný príkaz preferencie výkladu v prospech platnosti právneho úkonu a dôvody neplatnosti nerozširovať nad rámec zákonom uvedených prípadov. Z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd sa pri rozhodovaní vyššie uvedenou zásadou neriadil. Poukázal na nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 640/2014. Uviedol, že neexistuje právny dôvod pre označenie dotknutej úverovej zmluvy ako celku za absolútne neplatný právny úkon. V dôsledku nesprávne zisteného skutkového stavu veci a nesprávneho posúdenia absolútnej neplatnosti úveru je nesprávne aj nastolenie režimu bezdôvodného obohatenia, a tým aj nesprávna aplikácia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nakoľko úverová zmluva bola uzavretá platne, vzťahuje sa na plynutie premlčacej doby režim trojročnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka a žalobcom uplatnený nárok z úverovej zmluvy premlčaný v čase začatia konania nebol. Zároveň si žalobca uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

3. Vyjadrenie k odvolaniu žalovaným nebolo podané.

4. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa § 379 a 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) v spojení s § 391 CSP zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Určitosť právneho úkonu treba odlišovať od zrozumiteľnosti (za nezrozumiteľný sa považuje prejav, ak je nejasne vyjadrený jeho obsah), pričom neurčitosť sa týka jeho obsahovej stránky - neurčitý prejav je zrozumiteľný z výrazovej stránky, ale jeho obsah nie je určitý. Neurčitý je právny úkon, ak neurčitosť tohto obsahu nemožno odstrániť a prekenuť ani pomocou výkladových pravidiel podľa § 35 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka. Podľa súdnej praxe nestačí, že zmluvnej strane, prípadne zmluvným stranám, je jasné, čo je predmetom zmluvy, ak to nie je zároveň objektívne známe osobám, ktoré zmluvnými stranami nie sú.

6. Podľa § 35 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom. Právne úkony vyjadrené inak než slovami sa vykladajú podľa toho, čo spôsob ich vyjadrenia obvykle znamená. Pritom sa prihliada na vôľu toho, kto právny úkon urobil, a chráni sa dobromyseľnosť toho, komu bol právny úkon určený.

7. V preskúmvanej veci sa odvolací súd nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že listina podpísaná medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným nie je ako dvojstranný právny úkon dostatočne určitá v takom zmysle, aby z nej nepochybne vyplývala podstatná náležitosť zmluvy o pôžičke, ktorou je dohoda o presnom, resp. určitom množstve poskytnutých druhovo určených vecí žalovanému ako dlžníkovi, a preto nebola dodržaná písomná forma zmluvy vyžadovaná ust. § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy, z ktorého dôvodu súd uzavretú zmluvu posúdil ako absolútne neplatnú s dôsledkom vrátiť žalobcovi poskytnuté plnenie titulom bezdôvodného obohatenia, ktorý nárok následne považoval za premlčaný. Preskúmaním obsahu zmluvy odvolací

súd dospel k záveru, že uzavretá zmluva je nepochybne platná, obsahuje všetky formálne náležitosti platného právneho úkonu, ako aj náležitosti vyžadované zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd mal za to, že z obsahu zmluvy nepochybne a určitým spôsobom vyplýva, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému pôžičku v sume 3.820,08 eur, celkové náklady spotrebiteľa predstavovali sumu 2.800,19 eur a celková čiastka, ktorú mal žalovaný zaplatiť (v zmysle § 2 písm. h/ zák.č.129/2010 Z.z.) predstavovala sumu 6.620,27 eur, pretože nepochybne ide o súčet poskytnutej pôžičky vo výške 3.820,08 eur a celkových nákladov spotrebiteľa v sume 2.800,19 eur. Výklad, ktorý použil súd prvej inštancie, že skutočnosť, že právny predchodca žalobcu použil v zmluve namiesto slovného spojenia uvedeného v § 2 písm. h/ zák. č. 129/2010 Z.z. „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ spojenie „celková suma pôžičky“, má za následok nedodržanie písomnej formy a tým neplatnosť celej zmluvy, považoval odvolací súd za príliš formalistický, odporujúci obsahu zmluvy a výkladovým pravidlám uvedeným v § 35 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka. Preto odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie bol toho názoru, že zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je platná, a preto nezakladá nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu neplatnosti zmluvy tak, ako to ustálil súd prvej inštancie.

8. Keďže súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, odvolacie námietky žalobcu boli dôvodné, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie preskúmať, či došlo platne k ukončeniu zmluvy (č.l. 4). Odvolací súd pritom poukazuje na to, že v zmysle § 582 ods. 1 Občianskeho zákonníka a tiež § 14 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. možno platne vypovedať iba zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú, ak je to dohodnuté v zmluve (v tomto prípade sa však jedná o zmluvu uzatvorenú na dobu určitú), a tiež z obsahu spisu je zrejmé (č.l.5), že výpoveď nebola doručená žalovanému. Uvedené posúdenie bude mať vplyv na prípadnú otázku začiatku plynutia premlčacej doby (ak by nedošlo k ukončeniu zmluvy platným spôsobom, v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka by sa premlčovali len jednotlivé splátky). Ďalej bude úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní preskúmať zmluvu aj z hľadiska ochrany spotrebiteľa (preskúmanie zmluvy podľa zákona č. 129/2010 Z.z. a tiež podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). V ďalšom konaní tiež súd prvej inštancie rozhodne o návrhu Občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Šafárikovo nám. 7, 811 02 Bratislava, IČO: 42 362 962 (ďalej ako „Združenie“), na príbratie do konania ako osobitného subjektu na strane žalovaného.

9. V novom rozhodnutí vo veci súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).